

ALMANACH WIEDZY POWSZECHNEJ 1999

Spis treści

KALENDARIUM WYDARZEŃ	7	Prokuratura	91
Kronika najważniejszych wydarzeń	7	Prokuratorzy	92
Rocznice historyczne 1997	40	Wojsko Polskie	92
USTRÓJ PAŃSTWA I POLITYKA	62	Budżet MON	92
Podstawowe informacje geograficzne o Polsce ..	62	Stan etatowy WP	93
Godło, Barwy i Hymn RP	62	Wynagrodzenie w WP	94
Konstytucja RP	63	Ceny uzbrojenia	94
Władza ustawodawcza	65	Wojska Lądowe	94
Sejm	65	Wojska Lotnicze i Obrony Powietrznej Kraju	95
Kompetencje Sejmu	66	Marynarka Wojenna	95
Obowiązki posłów	66	Misje pokojowe WP	95
Organy Sejmu	66	Największe armie świata	96
Ordynacja wyborcza do Sejmu RP	66	Stopień zmilitaryzowania społeczeństwa	97
Posłowie Sejmu III kadencji	68	Wydatki w przeliczeniu na 1 żołnierza	97
Senat	71	Wyposażenie sił zbrojnych	98
Kompetencje Senatu	72	Pakt Północnoatlantycki	98
Organy Senatu	72	Siła zbrojna NATO	99
Ordynacja wyborcza do Senatu RP	72	Siła zbrojna kandydatów do NATO	99
Senatorowie Parlamentu RP III kadencji	73	Budżety obrony NATO	99
Władza wykonawcza	74	Struktura polityczna i wojskowa NATO	100
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej	74	GOSPODARKA	101
Zasady i tryb wyboru prezydenta RP	75	Sytuacja gospodarcza Polski	101
Kancelaria Prezydenta RP	76	Wskaźniki społeczno-gospodarcze kraju	101
Odpowiedzialność Prezydenta RP	76	Budżet państwa w 1997r.	101
Rada Ministrów	77	Budżet państwa w 1998r.	102
Kompetencje Rządu	77	Budżet państwa w 1999r.	102
Skład rządu (Rada Ministrów)	77	Produkcja wyrobów przemysłowych	103
Samorząd terytorialny	78	Zasoby surowców mineralnych w Polsce	103
Struktura administracji rządowej i samorządowej	79	Produkcja rolnicza w Polsce	104
Gmina	80	Zbiory i plony głównych ziemiopłodów	104
Powiat	81	Zbiory owoców	105
Ponadgminne zadania publiczne powiatu	82	Pogłowie zwierząt w Polsce	105
Województwo	83	Produkcja ważniejszych produktów hodowlanych w Polsce	105
Podział mandatów w sejmikach wojewódzkich ..	84	Polska w porównaniach	106
Rzecznik Praw Obywatelskich	86	Polska po II wojnie światowej	106
Najwyższa Izba Kontroli	86	Majątek Skarbu Państwa	107
Władza sądownicza	87	Wartość mienia państwowego	108
Sądy powszechne	87	Budżet Państwa	108
Sędziowie Sądów Powszechnych	88	Bankowość i pieniądź	108
Ławnicy	88	Narodowy Bank Polski	109
Sąd Najwyższy	88	Najlepsze banki w Polsce	110
Zadania Sądu Najwyższego	89	Najbezpieczniejsze banki	111
Naczelnny Sąd Administracyjny	89	Kursy walut	111
Trybunał Stanu	90	Kurs dolara amerykańskiego 1989-1998	111
Sędziowie Trybunału Stanu	90	Dzieje pieniądza w Polsce	112
Trybunał Konstytucyjny	91	Najwięksi posiadacze ziemi w dziejach Polski	119

4 ● SPIS TREŚCI

Najwięksi przemysłowcy, bankierzy i finansisci w dziejach Polski	135	Pontyfikaty XIX i XX w	218
Gielda i papiery wartościowe	145	Watykan	219
Historia gield papierów wartościowych w Polsce	145	Kościół katolicki w Polsce	220
Ranking największych firm polskich	151	Diecezje w Polsce	222
Największe polskie przedsiębiorstwa wg nowych województw	153	Biografia Prymasa Polski	223
Prywatyzacja	165	Prawosławie	224
Najwięksi inwestorzy zagraniczni	168	Kościół Ewangelicko-Augsburski	226
Handel detaliczny	168	Kościół Ewangelicko-Reformowany	227
Zasoby kopalin na świecie	169	Związek Wyznania Świadków Jehowy	227
Produkcja hodowlana na świecie	169	Ruch Zielonoświątkowy	228
Produkcja rolna na świecie	171	Kościół Starokatolickie	230
Najważniejsze wyroby górnicze i hutnicze na świecie	177	Ruch ekumeniczny	231
Najważn. wyroby przemysłowe na świecie	180	Judaizm	231
Handel zagraniczny na świecie	182	Islam	233
Produkt krajowy brutto świata	183	Buddyzm	235
Wskaźniki wzrostu PKB i rezerw walutowych w wybranych państwach	183	Hinduizm	237
Gospodarka państw świata w 1999r.	185	Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	239
Indeks wolności gospodarczej 1988	186	Sekty	239
Największe przedsiębiorstwa świata	188	Ruchy neopogańskie w Polsce	240
Integracja europejska	192	Ruchy religijne zakazane	240
LUDNOŚĆ, RELIGIE ŚWIATA	195	GEOGRAFIA ŚWIATA	243
Ludność świata w ostatnim tysiącleciu	195	Ziemia i jej budowa	243
Zaludnienie, długość życia i płodność	197	Dzieje Ziemi	244
Migracje współczesne	197	Historia naturalna Ziemi	245
Zegar ludzkiej populacji	198	Świat organiczny Ziemi	245
Ludność świata i jej rozmieszczenie	199	Kontynenty	255
Najludniejsze miasta świata	199	Wyspy	256
Obszar i ludność Polski	200	Archipelagi Morza Bałtyckiego	261
Polacy za granicą	200	Półwyspy	261
Ludność niepolaska	201	Góry	263
Mniejszości narodowe w Polsce	201	Rodzaje gór	263
Odmiany i rasy ludzi	201	Ruchy górotwórcze (Orogenezy)	263
Rasizm	203	Szczyty	264
Religie	203	Wyżyny	268
Chrześcijaństwo	205	Niziny	269
Przyjęcie chrześcijaństwa przez wybrane państwa	206	Rzeki i jeziora	270
Apostołowie	206	Największe sztuczne zbiorniki wodne świata ..	279
Biblia	208	Największe sztuczne zbiorniki wodne Polski ...	279
Katolicyzm	209	Pustynie	280
Protestantyzm	211	Wulkany	281
Świąta i miejsca kultu maryjnego	213	Gleby świata	284
Tytuły i funkcje kościelne	214	Morfologiczne cechy gleby	284
Zakony	215	Gleby Polski	287
Sobory	216	Oceany	290
		Morze Bałtyckie	293
		Najważniejsze cieśniny	294
		Atmosfera	294
		Pogoda	296
		Klimat	297

Strefy klimatyczne	298	Parki krajobrazowe	599
Dane meteorologiczne wybranych miejscowości na świecie	299	Rezerваты przyrody	600
Klimat Polski	302	Pomniki przyrody	600
Rekordy klimatyczne	306	Rośliny i zwierzęta zagrożone wyginieciem	601
Opady	308	Flora i fauna polskich parków	602
Wiatr	309	Teoria Ewolucji	605
Nowe województwa i powiaty	310	Ewolucyjna klasyfikacja człowieka	605
PAŃSTWA ŚWIATA	329	Systematyka organizmów	605
DZIEJE POLSKI	492	Kalendarium odkryć i wydarzeń naukowych 1997-98	610
Pradzieje	492	Podstawowe pojęcia chemiczne	612
X w.	493	Układ okresowy pierwiastków	615
XI w.	493	Podstawowe pojęcia i twierdzenia fizyczne	618
XII w.	494	Podstawowe pojęcia i twierdzenia matematyczne	620
XIII w.	495	Nagroda Nobla	622
XIV w.	495	Komputery	623
XV w.	497	Internet	625
XVI w.	498	Transport	630
XVII w.	499	Komunikacja lądowa	630
XVIII w.	501	Dzieje roweru i motocykla	631
XIX w.	503	Dzieje samochodu i motoryzacji	633
XX w.	505	Przemysł samochodowy	635
1918 - 1939	506	Historia bicia rekordów na lądzie	637
1939 - 1945	507	Dzieje kolei żelaznych	638
1945 - 1970	507	Sieć kolejowa na świecie	640
1970 - 1998	508	Metro	641
Władcy, przywódcy i prezydenci Polski	509	Komunikacja wodna	645
Historia regionalna Polski	514	Katastrofy morskie	642
ZDROWIE, NAUKA, TECHNIKA	567	Przemysł okrętowy	643
Zdrowie człowieka	567	Porty morskie	644
Choroba Alzheimera	567	Morska flota handlowa	645
Zawał serca	567	Lotnictwo	645
Cukrzyca	568	Dzieje lotnictwa	645
Migrena	568	Porty lotnicze	648
Depresja	569	Katastrofy lotnicze	650
AIDS	569	Telekomunikacja	650
Nowotwory	569	Radio	651
Powody umieralności Polaków	571	Telewizja	651
Choroba Creutzfeldta-Jacoba	572	Telefon	651
Składniki mineralne pożywienia	572	Satelitarna telefonia	652
Witaminy	574	Postęp techniczny	653
Środowisko naturalne	576	Energetyka na świecie	653
Lasy	577	Energetyka w Polsce	655
Zanieczyszczenia gazowe	579	WSZECHŚWIAT, KALENDARZE	657
Zanieczyszczenia gleby	581	Kalendarz zjawisk astronomicznych	657
Zanieczyszczenia wody	582	Historia poznawania wszechświata	659
Promieniowanie przenikliwe	585	Kosmologia	660
Odpady	586	Układ Słoneczny	662
Parki Narodowe w Polsce	587	Słońce	663
Parki Narodowe świata	589	Planety Grupy Ziemskiej	664

6 ● SPIS TREŚCI

Merkury	664	Kodeks karny	697
Wenus	665	Podatek dochodowy od osób fizycznych	698
Ziemia	666	Organizacje międzynarodowe	698
Księżyc	667	Organizacja Narodów Zjednoczonych	698
Mars	667	Państwa członkowskie ONZ	698
Planety Góme	670	Główne organy ONZ	700
Jowisz	671	Prawa człowieka	701
Saturn	672	Unia Europejska	702
Uran	673	Organizacje regionalne i ogólnoświatowe	703
Neptun	674	Przestępczość	707
Pluton	675	Przestępstwa stwierdzone	707
Kosmiczne loty załogowe	676	Wypadki drogowe	707
Stacja Orbitalna „Alfa”	679	Terroryzm w Polsce	707
Teoria Wielkiego Wybuchu (Big Bang)	679	Policja w Polsce	708
Planetoidy	680	Broń i jej posiadanie	708
Komety	680	Więziennictwo	709
Meteory i meteoryty	681	Czarna strefa gospodarki	710
Gwiazdy	681	Przestępstwa komputerowe	711
Gwiazdozbiory	682	Piractwo komputerowe	712
Czerwony olbrzym	685	Piractwo fonograficzne	713
Biały karzeł	685	Narkotyki	713
Nowa i supernowa	685	Terroryzm	714
Gwiazdy neutronowe	685	Nurty terroryzmu	716
Pulsary	685	SPORT I TURYSTYKA	717
Brązowe karły	686	Kalendarium rocznic sportowych	717
Gwiazdy podwójne	686	Zimowe Igrzyska w Nagano	718
Galaktyki	686	Medale Zimowych Igrzysk	
Droga Mleczna	686	Olimpijskich w Nagano	720
Czarne dziury	686	Najpopularniejsi sportowcy Polski	720
Kwazary	687	Automobilizm	720
Brakująca masa Wszechświata	687	Boks	721
Rozszerzanie się Wszechświata	687	Brydż sportowy	722
Elementy składowe materii Wszechświata	687	Hokej	722
Skale czasu, wymiary		Kolarstwo szosowe	722
i masy związane z Wszechświatem	688	Koszykówka	723
Kalendarze	688	Lekkoatletyka	725
Rachuba czasu	688	Narciarstwo	727
Kalendarz księżycowy	689	Piłka nożna	728
Kalendarz słoneczny	689	Siatkówka	734
Kalendarz chiński	689	Szachy	735
Kalendarz astrologiczny	689	Tenis	735
Kalendarz żydowski	690	Żużel	736
Kalendarz islamski (muzułmański)	690	Sport i biznes	737
Kalendarz juliański	691	Najbardziej dochodowe dyscypliny	739
Kalendarz gregoriański	691	Źródła dochodów we współczesnym sporcie ..	739
Kalendarz stuletni	692	Najbogatsi sportowcy świata	740
Dawni Słowianie i rachuba czasu	693	Ciemne strony sportu	741
PRAWO I PRZESTĘPCZOŚĆ	695		
Kodeks drogowy	695		
Ustawa o ochronie danych osobowych	697		